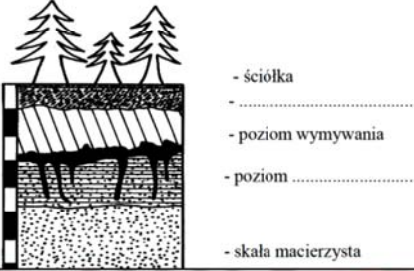
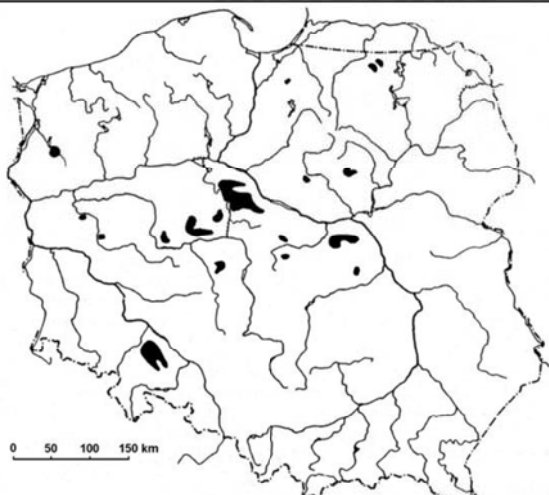

LP	TREŚĆ ZADANIA	PKT MAX																										
1.	Uzupełnij tabelę. a) Wpisz po jednym charakterystycznym typie gleby dla każdego z podanych obszarów. Typ gleby dobierz z obok podanych: czarnoziemny, gleby bielcowe, mady, rędziny b) Dokonaj oceny przydatności dla rolnictwa podanych typów gleb. <table border="1" data-bbox="156 327 1406 461"> <thead> <tr> <th>Lp.</th> <th>Obszar występowania</th> <th>Typ gleb</th> <th>Ocena przydatności dla rolnictwa: (+) gleba sprzyjająca rozwojowi rolnictwa, (-) gleba mało żyzna o niskiej przydatności dla rolnictwa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Żuławy Wiślane</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Wyżyna Sandomierska</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Równina Tucholska</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Lp.	Obszar występowania	Typ gleb	Ocena przydatności dla rolnictwa: (+) gleba sprzyjająca rozwojowi rolnictwa, (-) gleba mało żyzna o niskiej przydatności dla rolnictwa	1	Żuławy Wiślane			2	Wyżyna Sandomierska			3	Równina Tucholska			2										
Lp.	Obszar występowania	Typ gleb	Ocena przydatności dla rolnictwa: (+) gleba sprzyjająca rozwojowi rolnictwa, (-) gleba mało żyzna o niskiej przydatności dla rolnictwa																									
1	Żuławy Wiślane																											
2	Wyżyna Sandomierska																											
3	Równina Tucholska																											
2.	Podaj dwa przykłady działań człowieka powodujących degradację gleb i wyjaśnij przy każdym, na czym polega ich negatywny wpływ na urodzajność gleb. 1. Wyjaśnienie wpływu: 2. Wyjaśnienie wpływu:	2																										
3.	Rysunek przedstawia profil glebowy. a) Wpisz na rysunku brakujące nazwy poziomów glebowych. b) Podaj nazwę typu genetycznego gleby przedstawionej na profilu oraz nazwę strefy klimatycznej, w której te gleby występują. Typ gleby (genetyczny) strefa klimatyczna	2																										
4.	Wybierając z podanych przykładów, uzupełnij tabelę, wpisując: literę oznaczającą właściwy typ gleby, jej charakterystykę i obszar występowania. Typy gleb: a) bielicoziemne, b) brunatnoziemne, c) czarnoziemne. Charakterystyka gleb: A. Cechuje ją czerwona barwa całego profilu. Poziom próchniczny o małej miąższości mimo dużego przyrostu masy roślinnej; wykorzystywane pod uprawę np. kawy, trzciny cukrowej. B. Mają dobrze rozwinięty poziom próchniczny, dużą żyzność, powstają na skałach zawierających węglan wapnia, w lecie wymagają nawodnień; wykorzystywane do uprawy winnej latorośli, owoców cytrusowych. C. Dobrze wykształcony poziom próchniczny o dużej miąższości dochodzący do 1 m, bardzo zasobne w składniki pokarmowe, powstają na skałach zawierających związki wapnia, głównie na podłożu lessowym; wykorzystywane do uprawy np.: pszenicy, buraków cukrowych. Obszary występowania: 1) Nizina Zachodniosyberyjska, 2) Indonezja, 3) Nizina Francuska. <table border="1" data-bbox="129 1256 1461 1514"> <thead> <tr> <th>L.p.</th> <th>Typ gleb</th> <th>Charakterystyka typu gleby</th> <th>Przykładowy obszar występowania</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td></td> <td></td> <td>Prerie amerykańskie</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td></td> <td>W profilu wyróżnia się: poziom próchniczny słabo wykształcony o jasnej barwie, poziom wymycia, rdzawy poziom wymycia; powstają w środowisku kwaśnym, na piaskach i żwirach; ze względu na małą żyzność często porastają je lasy iglaste.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Czerwone gleby laterytowe</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	L.p.	Typ gleb	Charakterystyka typu gleby	Przykładowy obszar występowania	1			Prerie amerykańskie	2		W profilu wyróżnia się: poziom próchniczny słabo wykształcony o jasnej barwie, poziom wymycia, rdzawy poziom wymycia; powstają w środowisku kwaśnym, na piaskach i żwirach; ze względu na małą żyzność często porastają je lasy iglaste.		3	Czerwone gleby laterytowe			2										
L.p.	Typ gleb	Charakterystyka typu gleby	Przykładowy obszar występowania																									
1			Prerie amerykańskie																									
2		W profilu wyróżnia się: poziom próchniczny słabo wykształcony o jasnej barwie, poziom wymycia, rdzawy poziom wymycia; powstają w środowisku kwaśnym, na piaskach i żwirach; ze względu na małą żyzność często porastają je lasy iglaste.																										
3	Czerwone gleby laterytowe																											
5.	Podkreśl trzy regiony (spośród wymienionych), które charakteryzują się stosunkowo dużym udziałem żyznych gleb w Polsce. Pojezierze Lubuskie, Nizina Podlaska, Kujawy, Polesie Lubelskie, Wyżyna Sandomierska, Wyżyna Lubelska, Wyżyna Śląska, Nizina Mazowiecka.	2																										
6.	Na podstawie danych zawartych w tabeli scharakteryzuj i oceń: a) strukturę wartości użytkowej gleb w Polsce w 1990 roku, b) zmiany tej struktury w latach 1980-1990. <table border="1" data-bbox="1074 1615 1493 1850"> <thead> <tr> <th colspan="3">Struktura gleb według klas bonitacyjnych w Polsce</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Klasa bonitacyjna</th> <th colspan="2">Udział klas bonitacyjnych</th> </tr> <tr> <th>1980</th> <th>1990</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I</td> <td>0,4</td> <td>0,4</td> </tr> <tr> <td>II</td> <td>3,1</td> <td>2,9</td> </tr> <tr> <td>III</td> <td>23,7</td> <td>22,3</td> </tr> <tr> <td>IV</td> <td>39,3</td> <td>39,8</td> </tr> <tr> <td>V</td> <td>20,9</td> <td>22,7</td> </tr> <tr> <td>VI</td> <td>12,6</td> <td>11,9</td> </tr> </tbody> </table>	Struktura gleb według klas bonitacyjnych w Polsce			Klasa bonitacyjna	Udział klas bonitacyjnych		1980	1990	I	0,4	0,4	II	3,1	2,9	III	23,7	22,3	IV	39,3	39,8	V	20,9	22,7	VI	12,6	11,9	2
Struktura gleb według klas bonitacyjnych w Polsce																												
Klasa bonitacyjna	Udział klas bonitacyjnych																											
	1980	1990																										
I	0,4	0,4																										
II	3,1	2,9																										
III	23,7	22,3																										
IV	39,3	39,8																										
V	20,9	22,7																										
VI	12,6	11,9																										

7.	Na mapie Polski zaznaczono główne rejony występowania typu gleby, która wytworzyła się na obszarach zarastających bagien i zanikających jezior. Zaznacz nazwę typu gleby, której występowanie przedstawiono na mapie. A. czarne ziemie B. czarnoziemy C. brunatne D. bielice	2										
8.	Przyporządkuj Nizinie Gangesu i Nizinie Czarnomorskiej odpowiedni typ klimatu i typ gleby, decydujące o wysokiej przydatności rolniczej tych obszarów. Typ gleby: bielicyowa, czarnoziem, aluwialna (mada), laterytowa. Typ klimatu: umiarkowany kontynentalny, zwrotnikowy monsunowy, podzwrotnikowy morski, równikowy wilgotny. <table border="1" data-bbox="311 705 1276 817"> <thead> <tr> <th>Obszar</th> <th>Typ gleby</th> <th>Typ klimatu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nizina Gangesu</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Nizina Czarnomorska</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Obszar	Typ gleby	Typ klimatu	Nizina Gangesu			Nizina Czarnomorska			2	
Obszar	Typ gleby	Typ klimatu										
Nizina Gangesu												
Nizina Czarnomorska												
9.	Przyporządkuj skałom macierzystym najbardziej charakterystyczne dla nich typy gleb, wybierając je z podanych poniżej. Typy gleb: bielice, czarnoziemy, mady, rędziny. <table border="1" data-bbox="422 873 1165 996"> <thead> <tr> <th>Skały macierzyste</th> <th>Typy gleb</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>a) wapienie</td> <td></td> </tr> <tr> <td>b) piaski polodowcowe</td> <td></td> </tr> <tr> <td>c) lessy</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Skały macierzyste	Typy gleb	a) wapienie		b) piaski polodowcowe		c) lessy		2		
Skały macierzyste	Typy gleb											
a) wapienie												
b) piaski polodowcowe												
c) lessy												
10.	Przyporządkuj podanym nazwom typów genetycznych gleb właściwe im charakterystyki, wpisując do tabelki odpowiednie numery (1 – 5). <table border="1" data-bbox="438 1019 1149 1176"> <thead> <tr> <th>Typy genetyczne gleb</th> <th>Charakterystyka</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A. gleby bielice</td> <td></td> </tr> <tr> <td>B. czarnoziemy</td> <td></td> </tr> <tr> <td>C. czarne ziemie</td> <td></td> </tr> <tr> <td>D. czarne gleby tropikalne</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> Charakterystyka wybranych gleb: mają duży poziom próchnicy, występują na obszarach stepowych w klimacie umiarkowanym, ciepłym i kontynentalnym występują na obszarach suchych sawann w klimacie podrównikowym okresowo wilgotnym na podłożu skał magmowych odznaczają się niewielką warstwą próchniczą na osadach polodowcowych, przy udziale drzew iglastych w klimacie umiarkowanym chłodnym i wilgotnym tworzą się najczęściej w deltach rzek i korytach rzecznych w wyniku wytrącania substancji mineralnych i organicznych wód wylewających z rzek powstają najczęściej pod roślinnością łąkową lub darniowo-leśną, mają grubą warstwę próchnicy, są glebami śródstrefowymi	Typy genetyczne gleb	Charakterystyka	A. gleby bielice		B. czarnoziemy		C. czarne ziemie		D. czarne gleby tropikalne		2
Typy genetyczne gleb	Charakterystyka											
A. gleby bielice												
B. czarnoziemy												
C. czarne ziemie												
D. czarne gleby tropikalne												

Punktacja: 0-10 – niedostateczny; 11-12 – dopuszczający; 13-15 – dostateczny; 16-17 – dobry; 18-19 – b. dobry; 20 – celujący